

OBSAH :

EKONOMIKA :

Východiská reformy lesného hospodárstva
Radovan Kazda

ZAHRANIČNÁ POLITIKA :

Ruskosť Ruska
Lucia Michalková

SOCIÁLNA POLITIKA :

Švédsky model – preteky s časom?
Michal Novota

GLOSA :

21 644
Dušan Sloboda

VÝCHODISKÁ REFORMY LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

Radovan Kazda

S istou dávkou pragmatizmu by sme po zistení faktu, že slovenské lesné hospodárstvo (LH) má na tvorbe hrubého domáceho produktu podiel len 0,54 % (rok 2005, Ministerstvo pôdohospodárstva SR), mohli celý lesný sektor ponechať v stave, v akom je, aj keby bol zaťažený nadmernými reguláciami, nejasným, no o to glorifikovanejším verejným záujmom, či rozsiahlou vládnu kontrolou a zákazmi. Na Slovensku však rastie dopyt po drevnej hmote: či už v nábytkárskom, ale najmä celulózno-papierenskom priemysle, ktorý v posledných rokoch vykazuje solídny rast, alebo priamo v domácnostiach, ktoré začínajú čoraz živšie reagovať na zmenu cien energetických substitútov. Toto je dobrá príležitosť pre rast ponuky, ktorú zabezpečuje lesné hospodárstvo, tradičný a prirodzený zdroj podnikania na vidieku. Takúto príležitosť by mala vláda využiť a uvoľniť možnosti pre podnikanie v LH do tej miery, ktorá nezvyší riziká vzniku negatívnych externalít. Veľa faktov totiž nasvedčuje tomu, že skutočná liberalizácia podmienok podnikania v LH po roku 1989 ešte nenastala.

1. Štátne vlastníctvo a správa lesov. Každá vláda, ktorá proklamuje svoj zámer „zabezpečiť neprivatizovateľnosť lesného majetku vo vlastníctve štátu“ (Programové vyhlásenie vlády, 2006), by mala byť schopná a povinná preukázať tie ukazovatele, ktoré podľa nej dokáže efektívnejšie zabezpečiť štátne vlastníctvo. Ekonomická výkonnosť, kvalita životného prostredia, ponuka služieb verejnosti alebo služby iným podnikateľským subjektom (napríklad poľovníkom) však takými kritériami buď nie sú, alebo sú pre nedostatok porovnávacích údajov ťažko hodnotiteľné.

V prospech štátneho vlastníctva a správy lesov sa zvyknú prikladať tézy o ich tradícii, o lepšom technologickom či vzdelanostnom „výbave“ štátnych lesov. To je však pravda

len v miere vnímania niekoľkých desaťročí. Daleko dlhšiu tradíciu i väčší plošný rozsah malo na Slovensku práve vlastníctvo neštátne a v podmienkach slobodného trhu je požičanie alebo podielové vlastníctvo technológií otázkou jednoduchého výmenného vzťahu a spontánnej koordinácie. Iste, „dohnať zameškané“ vo vlastníckom vzťahu k lesu si žiada svoj čas a ak existujú problémy, ktoré spôsobujú práve neštátni vlastníci, netreba ich bagatelizovať. Lenže neštátne vlastníctvo – na rozdiel od štátneho a centralizovaného – je prirodzené. Neštátne vlastníctvo má ďaleko lepšie predpoklady pre to, aby si budovalo dlhodobé partnerské vzťahy s odberateľmi jej produktov, aby znižovalo riziká vzniku negatívnych externalít, aby hospodáril efektívne a prehľadne, aby rozširovalo svoje portfólio služieb (i pre verejnosť) a aby dôvodom pre výmenu vrcholového manažmentu firmy nebola zmena jej vlastníka (v prípade štátneho vlastníctva sa tak u nás deje pri každej zmene vlády). Navyše miera korumpovania neštátnych vlastníkov (teda získavania nemorálnych výhod z výmenného vzťahu) je v porovnaní s chronicky známym a rozsiahlym korumpovaním správcov rôzneho štátneho majetku takmer zanedbateľná.

Ktoré ukazovatele štátnej správy a vlastníctva sú teda o toľko lepšie, že premôžu zmienené výhody vlastníctva neštátneho? Slovenské vlády na ne odpoveď zatiaľ nedali.

2. Regulácie podnikania. Slovenská a česká legislatíva patria z pozície záväznosti lesnej legislatívy k najregulatívnejším v porovnaní s viacerými vyspelými krajinami Európy (výstupy známejšie štúdie Jiřího Olivu venovanej tejto téme sme publikovali i v zborníku KI). Napriek tomu, že vlády mnohých krajín EÚ nezavádzajú podnikateľov povinnosťou odbornej správy lesov, spracovávanie lesných hospodárskych plánov, obmedzenia holorubov a mnohých kontrol-

ných a preventívnych vládnych opatrení, kvalita ich lesov a ekonomická výkonnosť LH sú na vyššej úrovni než u nás.

Výrazné riziká pre slobodu podnikania prináša aplikácia sústavy chránených území NATURA 2000 v slovenských podmienkach, predovšetkým chránených vtáčích území, ktoré stanovujú striktné zákazy pre vykonávanie mnohých súčastí štandardnej lesohospodárskej činnosti. Navyše, tieto územia „nakupuje“ vláda často bez adekvátneho jednanja so všetkými vlastníckymi dotknutými lesov a bez ich súhlasu. Ďalšie obmedzenia súvisia s možnosťou delimitácie lesného pôdneho fondu a zákazom obchodovania s lesnými pozemkami vo vlastníctve štátu: vo vlastníctve štátu, ako aj odobratím práva vlastníckovi rozhodovať o miere poskytovania „verejnoprospešných“ služieb.

Štátne vlastníctvo lesných pozemkov a nadmerné regulácie podnikania sú zbytočnými vládnymi krokmi, ktoré brzdia rozvoj lesného hospodárstva na Slovensku. Interferenčné zásahy vlády spôsobujú podnikateľom nielen zvyšovanie ich nákladov (napríklad administratívnych), ale najmä znížovanie ich potenciálnych príjmov. Presnú ekonomickú kvantifikáciu dopadov vláda nepozná a ani nie je možné ju získať s dostatočnou presnosťou. O tom dôležitejšie je prehodnotiť reálnu potrebu každého preventívneho opatrenia, ktoré vláda uplatňuje v lesnej politike.

Liberalizácie lesného hospodárstva sa netreba báť.

Autor je analytik KI.

Text je zhustenou verziou autorovej prednášky pre konferenciu KI „Alternatívy rozvoja lesného hospodárstva v SR“, Ružomberok, 7.11.2006, celá štúdia bude publikovaná v zborníku príspevkov z konferencie.

RUSKOSŤ RUSKA

Lucia Michalková

V roku 1946 v tzv. Dlhom telegrame americkému ministerstvu zahraničných vecí historik a diplomat George Kennan napísal: „Základom kremeľského neurotického prístupu k svetovým udalostiam je ruský tradičný inštinktívny pocit neistoty. Sovietske správanie v medzinárodnej sfére odráža vnútropolitickú scénu v tom zmysle, že Stalin potrebuje nepriateľský svet, aby mohol legitimizovať vlastný autoritatívny režim“. Malo to byť naliehavé posolstvo - stala sa z neho nosná myšlienka Trumanovej doktríny zadržovania komunizmu. Po šesťdesiatich rokoch pohnutých dejín by nebolo zlé opýtať sa: Potrebuje aj súčasný líder Ruska nepriateľský svet, aby mohol legitimizovať vlastný neoautoritatívny režim?

O Rusku sa v západnej tlači píše denno-denne, a treba priznať, že zväčša nie v dobrom. Vieme o prežitkoch marxizmu-leninizmu v politicko-spoločenskom kontexte či o potláčaní nezávislosti médií v prospech „jedinej pravdy“. O podivnej politike Kremľa ako i o napnutých vzťahoch v Spoločenstve nezávislých štátov máme taktiež informácie. Ako dokážeme na ne reagovať je však druhá vec.

Keď sa ešte za Brežneva začalo s výstavbou plynovodov a ropovodov smerujúcich z Ruska na Západ, málokto predpokladal, že to bude alfou aj omegou v ruskej hospodárskej politike na minimálne ďalších sto rokov. Je známe, že nad týmito plánmi vyjadrovala silné znepokojenie Reaganova administratíva, pričom jej uvalenie sankcií na plynovodné zariadenia dodnes neutišilo diskusiu, či práve Reagan nebol jedným z duchovných otcov rozpadu Sovietskeho zväzu.

Po nástupe Jelcina k moci dostalo Rusko studenú sprchu v podobe divokej privatizácie. To však spôsobilo, že došlo k sprofanovaniu pojmu liberálna demokracia najmä v ekonomickej oblasti. Tento fakt v podstate doteraz využíva človek, ktorý dlhé roky pracoval v tajných službách - prezident Putin. Už rok pred svojím vymenovaním za hlavu štátu ako šéf FSB (nasledovníčka KGB) nariadil dohľad nad tlačou a po tragédii v Beslane v pozícii prezidenta využil možnosť na upevnenie a centralizáciu moci pod rúškom boja proti terorizmu. Rôzne prieskumy verejnej mienky v Rusku však v kontradikcii s obsahom západnej kritiky nepreukazujú obavy ale podporu Putinovi.

Profesorka histórie Nina Chruščovová, vnučka bývalého najvyššieho sovietskeho predstaviteľa Nikitu Chruščova, hľadá v ruskej mentalite historické paralely. Rusi sa podľa nej obracajú do minulosti k veľkolepým prehláseniam o Rusku ako jedinečnom národe, predurčenom k vláde nad svetom. Tak, ako pred príchodom Gorbačova - ba v nadväznosti na storočnú tendenciu - Rusi opäť veria, že ľud by mal byť ochotný vziať sa svojich slobôd v prospech veľkosti štátu, ktorý „vítá vo vojnách a odpaľuje sputniky“. Chruščovová konštatuje, že v 15. storočí bola Moskva prehlásená za „tretí Rím“ -

spasiteľa duchovného kresťanstva. Neskôr 17. storočie spojilo túto duchovnú misiu s imperiálnou expanziou, a napokon na začiatku 20. storočia sa imperiálna misia prelnula so spirituálnou, keď sa Rusko stalo baštou svetového komunizmu. Chruščovová zdôrazňuje, že všetky tieto podoby veľkosti vyžadovali, aby obyčajní Rusi akceptovali svoje poníženie a zotročenie. Komplex naderadenosti je Rusom stále vlastný a tak i Putin v očiach svojich krajanov spĺňa poslanie najvyšš vlastenecké ako koryfej Matky Rusy.

Pozícia Ruska na medzinárodnom poli taktiež nadväzuje na „staré dobré časy“. Putin sa nedávno vyjadril, že chce dosiahnuť rovnocenné vzťahy s Ťiou. Nezabudol však „pripomenúť“, že ekonomická aktivita Ruska sa posúva „od Atlantického k Pacifickému oceánu“ a rusko-čínske vzťahy neboli nikdy také dobré ako v súčasnosti. Rafinované je aj Putinove presvedčenie, že „Ak by európske štáty hovorili jedným hlasom, vytvorilo by to priaznivejšie podmienky pre rozvoj medzinárodných vzťahov“. Rusko sa tak snaží o dve veci zároveň - o prijatie ako rovnocenného súpera Západom a o strategické partnerstvá so semidemokratickými a autoritatívnymi režimami, čo mimoriadne sťažuje politicko-hospodársky dialóg s ním.

Západná civilizácia by tichým akceptovaním neslobody mohla dovoliť spustenie novej „železnej opony“.

Podľa ruského politológa Dmitrija Trenina nový prístup Kremľa k zahraničnej politike predpokladá, že Rusko ako veľká krajina je v podstate bez priateľov; žiadna veľká sila si neželá „silné Rusko“, ktoré by bolo významným konkurentom a väčšina si želá „slabé Rusko“, ktoré by mohla využívať. Kremel dal Západu jasný signál v irackej vojne, keď sa pridal na stranu tých, ktorí vystupovali proti americkej invázii. Moskva dúfala, že vstúpi do západného systému cez európske dvere a vytvorí rusko-nemecko-francúzske os ako protiváhu Washingtonu a Londýnu, čo bolo badateľné najmä na „bratských“ vzťahoch Schrödera a Putina. Neúspešne. Po farebných revolúciách na Ukrajine a v Gruzínsku sa sebadôvera Putinovej vlády dostala rekordne nízko. Po „ponaučeniach“ preto prišla so sériou nových rozhodnutí - zvýšila produkciu a ceny ropy a plynu, spojila sa s Pekingom pri požadovaní odchodu ozbrojených síl Spojených štátov zo Strednej Ázie, následne koncom roka 2005 sa smelo chopila Uzbekistanu ako formálneho spojenca a rok sa skončil rozporom s Ukrajinou o dodávkach plynu. Kremel ani neváhal privítať vedúcich predstaviteľov Hamasu v Moskve potom, ako Spojené štáty a EÚ vyhlásili, že s nimi rokovať nebudú.

Ak sa koncom 19. storočia hovorilo, že úspech Ruska spočíva na jeho armáde a flotile, dnes jeho úspech podľa Trenina spočíva najmä na rope a plyne.

Vojenské motto *non progedi est regredi* (t. j. nepostupovať znamená ustupovať) však naďalej ostáva duchovným motívom politiky Putinovho Ruska. Kritické posolstvá Ťunie sú v týchto súvislostiach bezmocnejšie o to viac, že je závislá na ruskej rope a plyne. Počíta sa i s tým, že energetická závislosť sa v blízkej budúcnosti bude zvyšovať a západná kritika porušovania ľudských práv v Rusku bude prázdnu bublinou.

Lilja Ševcová, analytička z Carnegieho centra, súdi, že koncentrácia moci v rukách Putina evokuje dojem, že Rusko je autokratický režim, no tieto príznaky sú zdanlivé. Podľa nej je Putin čoraz závislejší na určitých skupinách (armáda, biznis, liberálni technokrati) tvoriacich byrokratickú korporáciu. Skrátka - Jelcinov oligarchický kapitalizmus nahradil byrokratický kapitalizmus. Avšak byrokratická korporácia je úspešná iba vtedy, keď využíva prezidentský úrad ako inštrument na dosiahnutie vlastných záujmov. Byrokratický kapitalizmus nemá záujem o diverzifikáciu hospodárstva a Rusko tak podľa Ševcovej začína pripomínať „nukleárny petro-štát“ (fúzia obchodu a moci, endemická korupcia, dominancia monopolov, zraniteľnosť ekonomiky na vonkajšie otrasy a veľká priepasť medzi chudobnými a bohatými).

V 18. storočí barón Montesquie v *Duchu zákonov* napísal, že pre republiku je typická láska k vlasti, pre monarchiu šľachtická česť a pre despotizmus strach. Pre príliš veľké štáty je podľa neho despotia nevyhnutná. Ak dnes takto despotiu pojmem čisto psychologicky, Rusko nemožno obísť. Ubrániť si vyše 17 miliónov kilometrov štvorcových proti separatistickým tendenciám viacerých štátov je práca pre Titana.

Kremel si hádam uvedomuje aj ďalšie nemalé problémy, ktoré sa týkajú nerovnomerného rozvoja ruských regiónov, slabín bankového sektora, poklesu pôrodnosti a odlivu mozgov z krajiny. Podľa ruského profesora fyziky Sergeja Kapicu interný i externý odliv mozgov nakoniec ovplyvní ruské hospodárstvo na celé nasledujúce desaťročia.

Otázky by Západ nemal prestať kľásť. Ak súčasná ruská politická elita očakáva, že jej politiku svet bude musieť akceptovať vzhľadom na nevyhnutnú hospodársku spoluprácu, presnejšie dodávky ruskej ropy a plynu, avšak súčasne prehladať jej autoritárske sklony, bohatý obchod so zbraňami a potláčanie slobody, verme, že sa mýli. Západná civilizácia, ktorá reprezentuje dobré základy pre spoločnosť ekonomickým liberalizmom počiŕň, právny štátom končiac, by tichým akceptovaním neslobody mohla dovoliť spustenie novej „železnej opony“.

Autorka je politologička a spolupracovníčka KI.

ŠVÉDSKY MODEL – PRETEKY S ČASOM?

Michal Novota

Vysnívaný raj všetkých sociálnych inžinierov, škandinávská veľmoc Švédsko, zmenila kurz. Sterilnú vládu sociálnodemokratického premiéra Gorana Perssona vo všeobecných voľbách 17. septembra o chlp porazila stredopravá koalícia Fredrika Reinfeldta. Znamená to koniec mýtu o udržateľnosti švédskeho sociálneho modelu, ktorého dopady unavili inak rozmazaného švédskeho voliča? Nie tak celkom.

Zbohom triumfalizmu

Sociálna demokracia, ktorá kráľovstvo za posledných 74 rokov ovládala 65 z nich, si vybudovala renomé hegemonnej strany. Nečudo, že Švédsko začalo vykazovať vážne symptómy neskorého socializmu z temnej reality krajín RVHP. Niektoré, ako čakacie listiny na operácie, či otcovské čerpanie rodičovskej dovolenky zásadne v loveckej sezóne, už zľudovali.

Vláda stredy alebo pravice je vo Švédsku skôr extrémom, ako pravidlom. Aj pravoverných konzervatívcov a klasických liberálov je tu ako šafranu a nájdeme ich skôr v think-tankoch ako relevantných politických stranách. Pandorina skrinka s nápisom švédsky model sociálneho štátu zostáva v rukách politikov, ktorí si ju netrúfajú otvárať. Švédske inštitúty, agentúra vládnej propagácie, vyváža do sveta švédsky sociálny model ako kvalitný „brand“, podobne ako švajčiarsko svoje precízne hodinky. Švédi nemusia mať obavy, že by im originalitu tejto značky, narozdiel od slovensko-poľskej bryndze, v Európskej únii neuznali. Rozhľadný človek si však musí všimnúť, že Švédsku robí na medzinárodnej scéne dobré meno niečo prozaickejšie – techno-logicky podkuté, dobre spravované a exportne orientované koncerny, ktoré čerpajú z kvalifikovanej pracovnej sily. Príkladom za všetky môže byť IKEA. Paradoxne, tá svoje prevádzky v dôsledku dopadov švédskeho sociálneho modelu sťahuje do lacnejších krajín.

V zajatí konsenzu

Maurício Rojas zo štokholmského Timbro Institutet definuje švédsky model ako maximalistický sociálny štát, ktorý si nárokuje určovať obsah dobrého života občana a privlastňuje si kontrolu inštitucionálnych nástrojov na jeho dosiahnutie. Štát si potom monopolizuje tie oblasti, ktoré považuje za svoje teritórium a politiky s radosťou skloňujú zaklíňadlá, ako rovnosť najvyšších štandardov, či blahobyt pre každého. Samozrejme bez adekvátnej protihodnoty a za cenu prerozdelenia cudzích peňazí. V tejto súvislosti ironicky vyznieva fakt, že keby Švédsko opustilo Európsku úniu a pripojilo sa k Spojeným štátom, stalo by sa jedným z najchudobnejších štátov americkej únie. Domáci Inštitút pre výskum trhu napríklad prišiel k záveru, že afro-američania s najnižším príjmom v USA majú vyššiu životnú úroveň ako priemerná švédska domácnosť.

Aj keď Rojasova definícia je pre zdravý rozum výstižná, potrebuje doplnenie.

Švédsky model znamená prerozdeľovací štát s vysokou úrovňou vplyvu odborov, monopolom verejných služieb a zasahovania štátu do súkromnej sféry. K tomu môžeme pripočítať univerzálne a bezplatné vzdelávanie, zdravotnú starostlivosť, štedré sociálne dávky, rodinné prídavky a univerzálne dôchodky.

Aby takýto model mohol fungovať, preobil Švédsko na krajinu s najvyššími verejnými a sociálnymi výdavkami k HDP, spojenú s najvyšším zdaňovaním spomedzi krajín OECD. Vďaka tomu dosahuje kráľovstvo aj iné „méty“ – medzi rokmi 1870 a 1950 bol priemerný rast švédskeho HDP a produktivity práce najvyšší na svete a v roku 1970 bolo Švédsko štvrtou najbohatšou krajinou OECD. Po recesii začiatkom deväťdesiatych rokov klesla krajina až na 16. priečku. Sociálny štát vyčerpáva voľným trhom nahromadený potenciál ľudí aj krajiny.

Švédsky model navyše čerpá legitimitu v historickom dedičstve kolektívnej solidarity, rovnostárstva a štátneho centralizmu v severskej identite, známej pod názvom „folkhemmet.“ Stručne preložené, politický konsenzus v prípade sociálneho modelu je tak silný, že každá nová vláda ho môže najvyšš tak „kozmeticky“ reformovať a jeho deformácie liečiť rovnako „radikálne“, ako zhubnú rakovinu diétou.

Strašiak skrytej nezamestnanosti

Ekonómické problémy sociálneho modelu sú najvypuklejšie na trhu práce. Švédska oficiálna miera zamestnanosti je nad 70 %, teda jedna z najvyšších v EÚ. Dôvod na optimizmus však nie je. Aj keď oficiálna miera nezamestnanosti je 6%, neobsahuje ľudí zapojených v plejáde vládnych programov, dôchodcov nútených odísť do predčasného dôchodku a študentov, ktorí by radšej zarábali. Navyše podozriivo veľkú časť pasívnej populácie s dlhodobým nemocenským voľnom štatistika pozná ako pracujúcu. Je zaujímavé, že kým v USA strávi priemerný zamestnanec na nemocenskom voľne ročne menej ako týždeň, vo Švédsku takmer štyri týždne. Preto neprekvapí, že nemocenské dávky ukroja z koláča verejných financií až 16%.

Pracovať sa neoplatí. Dávky v nezamestnanosti sa vyplácajú vo výške 80% predchádzajúceho príjmu, a to až po dobu troch rokov. Zamestnávateľov dusí regulácia a kolektívne vyjednávanie, v ktorom silné švédske odbory ťahajú za dlhší koniec. Minimálna mzda neexistuje, ale tlak na všeobecné uplatňovanie kolektívnych dohôd a odborárska nechť k dočasnej práci a práci na polovičný úväzok, podpíluje malým firmám koňár. Nedávno magazín Economist uviedol závery štúdie think-tanku McKinsey Global Institute, ktorý reálnu výšku nezamestnanosti odhadol na úroveň 15-17 %, čo predstavuje asi 1 milión z deviatich miliónov švédskych občanov.

Vriaci kotol prisťahovalcov

Problémy so skrytou nezamestnanosťou najviac trápia mladých ľudí a neutíchajúci

prúd imigrantov. V súčasnosti 10 % švédskej populácie a jedna sedmina pracovnej sily pochádza mimo hraníc severského štátu. Čo je horšie, integrácia prevažne moslimskej menšiny do väčšiny spoločnosti je prakticky nulová. Počet prisťahovaleckých giet, plných pasivity a negatívnych sociálnych návykov stúpol z troch v roku 1990 na súčasných 157. Maximalistický sociálny štát im pomocnú ruku nepodáva. Naopak, vďaka štedrým dávkam a službám vychováva novú „underclass“ generáciu bez šance dospieť k ekonomickej a sociálnej sebestačnosti.

Neprekvapí, že pri tak vysokom daňovom a odvodovom zaťažení a nepružnosti trhu práce „lacné“ pracovné miesta nevznikajú. Nevznikajú ani zamestnávateľia. Švédsko má najmenej živnostníkov spomedzi krajín OECD a iba jedna z päťdesiatich najväčších švédskych firiem bola založená po roku 1970. Podľa štatistiky, ktorú uverejnil Economist, vo Švédsku vzniklo od roku 1950 v súkromnom sektore ledva stotisíc pracovných miest, vo verejnom sektore s krátkou prestávkou v deväťdesiatych rokoch ich vznikalo viac ako milión. Verejný rozpočet živí viac ako 30 % švédskej pracujúcej populácie. Dalších 30% populácie poberežá z rovnakého rozpočtu dávky. Žiadny div, že reforma sociálneho štátu naráža u Švédov na odpor.

Vo svetle globalizácie a imigrácie

Skôr či neskôr však narazí kosa na kameň. Švédsko musí čeliť globalizácii, ktorá prináša tlak na liberalizáciu, udržanie tempa ekonomického rastu a konkurencieschopnosti. Na krk severanom dýchajú dynamicky rastúce pobaltské krajiny s atraktívnejším ekonomickým prostredím. Vážnejšie ohrozenie sociálneho modelu kvasí doma. Sociálny štát už nie je schopný slúžiť ako jednotiaci poriadok, ktorý išiel ruka v ruke so švédskou homogenitou a kolektívnou solidaritou. Imigrácia a multikulturalizmus prinášajú nové formy sociálneho života založené na rozdielnosti.

Prežívajúci sociálny štát prináša viac problémov, ako rieši. Premiéra Reinfeldta tak bude okrem raketovej personálnej fluktuácie vo vládnom kabinete bolieť hlava z plnenia predvolebných sľubov. Nebude uberať plyn, len utierať okraje kypiaceho hrnca. Pokúsi sa znížiť odvody a zaviesť vlastnú formu odvodového bonusu pre nízkopříjmové skupiny s cieľom vytvoriť pre nich šancu na zamestnanie. Siahne na dávky v nezamestnanosti, ktoré chce znížiť z 80 % na 65 % pôvodného príjmu. K slovu príde aj deregulácia a opatrný predaj štátnych akciových podielov. Na prah únosnosti verejnej mienky sa zrejme dostanú ďalšie návrhy, ktoré švédsky kabinet avizoval v súvislosti s predložením návrhu budúročného rozpočtu. Zníži sa daň z príjmu, majetkové dane sa zmrazia a o polovicu má klesnúť aj daň z bohatstva. Posvätná krava sociálneho štátu však isto na porážku nepôjde.

Autor je spolupracovník KI.

21 644 Dušan Sloboda

21 644. Nie, nejde o vyjadrenie HDP na obyvateľa Slovenska v dolároch. Takú životnú úroveň sme ešte nedosiahli. Nie, nejde o životnú úroveň, to číslo nám hovorí o počte poslancov pôsobiacich na Slovensku v komunálnej politike. V tomto ukazovateli sme naozaj svetoví! Na 1 000 voličov u nás pripadá až päť komunálnych poslancov. Ak by sa armáda našich poslancov obcí a miest spoločne zoradila, svojou početnosťou v pomere k počtu voličov by porazila i okolité s priateľenými šírky poslancov u susedov vo Visegrádskej štvorke. Teda až na bratov Čechov, tí majú opäť raz „navrch“! Ale, nechajme im toto smutné víťazstvo, nemusí nás mrziť, na rozdiel od tých ich ďalších, keď nás bijú vo futbale či hokeji...

Prečo je tých poslancov u nás tak veľa? Nuž, odpoveď je jednoduchá. Lebo tých obcí, v zastupiteľstvách ktorých tieto dámy a páni v našom mene rozhodujú, je na Slovensku akosi veľa. Veru, takmer tri tisíc ich je. V dvoch tretinách z týchto miest, obcí a dedínok však žije menej než 1 000 obyvateľov. Zato však majú svojich poslancov, svoj úrad a svoje dlhy. Všetko svoje. Svoje si predsa nedáme!

Tragikomicky to však vyznieva v tých najmenších „dedinkách v údoliach“. Paradoxná situácia nastala v ostatných komunálnych voľbách v obciach Príkra (7 obyvateľov, volia sa 3 poslanci) a Šarbov (9 obyvateľov, volia sa 3 poslanci) v okrese Svidník. Pre nízky počet obyvateľov nebolo možné vytvoriť volebné komisie a vykonať voľby v riadnom termíne v decembri 2002. Voľby

sa preto konali opäť v apríli 2003. Aby bolo možné voľby vykonať, do týchto obcí sa prihlásili k pobytu noví obyvatelia (chalupári), čím sa počet obyvateľov zvýšil tak, že bolo možné vytvoriť volebné komisie. Avšak v Šarbove boli potrebné dokonca ešte jedny ďalšie doplňovacie voľby poslancu, keďže o tri poslancové posty mali záujem len dvaja kandidáti.

Voľby sa teda v Príkrej a Šarbove nakoniec na druhý (resp. tretí) raz podarilo vykonať. No možno v týchto prípadoch vôbec ešte hovoriť o „voľbe“ v zmysle výberu medzi kandidátmi? Nízky počet obyvateľov totiž leďva umožňuje postavenie jedného kandidáta na jeden mandát (starostu či poslancu).

Kým Poľsku s približne 40-miliónmi obyvateľov postačí na výkon samosprávnej demokracie práca necelých 40-tisíc poslancov pôsobiacich v „komunále“, vyše 5 miliónové Slovensko na rovnakú činnosť využíva „služby“ 21 644 poslancov duší. Citíme sa my, občania a daňovníci tejto krajiny, dostatočne bohatí na to, aby sme si túto poslancovú armádu „spásy“ platili i naďalej? Akosi totiž nepočuť spoločenskú objednávku na zmenu. Komunálna reforma preto naďalej spí ako Šípková Ruženka. Spi sladko, v krajine poslancov!

Autor je analytik KI
Štúdia Slovensko – krajina poslancov o počte komunálnych poslancov na Slovensku je dostupná na www.konzervativizmus.sk.

UDIALO SA:

1) Dňa 4. septembra 2006 sa pri príležitosti začiatku školského roka pre denník Pravda vyjadrovala analytička KI Zuzana Humajová k potrebe prijať nový školský zákon.

2) Dňa 11. septembra 2006 sa v Pálffyho paláci v Bratislave uskutočnil 23. konzervatívny klub. Témou klubu bol 11. september 2001 – stav sveta päť rokov po. Diskusiou s Františkom Šebejom, Danielom Bútorom a Tomášom Zálešákom sme si pripomenuli päť rokov od najväčšieho teroristického útoku na USA.

3) Dňa 13. septembra 2006 analytička KI Zuzana Humajová vyjadrovala k návrhu zákona, ktorým chce ministerstvo školstva od 1. januára 2007 preniesť financovanie neštátnych základných umeleckých škôl a školských zariadení do rúk samosprávy.

4) Dňa 13. septembra 2006 komentoval ekonomický analytik KI Peter Gonda návrh ministerstva práce, aby sa časť nami platených príspevkov do 2. piliera presunula do 1. piliera na stránkach KI.

5) V dňoch 15.-17. septembra 2006 sa analytik KI Peter Gonda zúčastnil v Broumове v Českej republike medzinárodného seminára The Free Market instead of the Welfare State: Lessons from US and EU, ktorý organizoval Liberální institut a Foundation for Economic Education.

6) Na ekonomickej argumentácii pre opodstatnenosť deklarácie o daňovej suverenite, ktorú predkladajú v Národnej rade SR poslanci KDĽ, sa podieľal i ekonomický analytik KI Peter Gonda.

7) Dňa 23. septembra 2006 prednášal analytik KI Peter Gonda na konferencii KDMS na tému Problémy a riziká ekonomickej integrácie Európy.

8) Dňa 24. septembra 2006 bola zverejnená štúdia KI Slovensko – krajina poslancov o počte komunálnych poslancov v SR, ktorej autorom je analytik KI Dušan Sloboda. Štúdia bola zverejnená na webe KI.

9) Dňa 28. septembra 2006 prednášal analytik KI Peter Gonda na tému Pohľad na potenciálne dôsledky prijatia eura na Slovensku na konferencii Vplyv eura na maloobchod a spotrebiteľov, ktorú organizovala COOP Jednota Slovensko v Bratislave.

10) Dňa 29. septembra 2006 sa ekonomický analytik KI Peter Gonda vyjadroval pre spravodajský server aktuálne.sk k inštitútu minimálnej mzdy.

11) V septembri 2006 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vo svojich textoch vyjadrovali: Peter Zajac, František Šebej, Radovan Kazda, Tomáš Zálešák, Martin Kríž, Dušan Sloboda a Peter Gonda.

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNKA
M. R. ŠTEFÁNIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE

RSS:

KI pre Vás sprístupnil novú službu, ktorá Vám umožní získavať informácie o všetkých nových článkoch na webe KI, o pripravovaných konferenciách a ďalších aktivitách KI priamo do Vášho počítača. Technológia RSS posúva možnosti získavania informácií prostredníctvom internetu do novej a rýchlejšej formy, ktorá predstavuje zanedbateľnú záťaž pre kapacitu Vášho počítača a neruší Vás pri práci.

Stačí, ak danú adresu zadáte do svojej RSS čítačky. Od toho momentu môžete čítať od nás novinky vždy, keď to budete potrebovať.

Pre tých, ktorí RSS ešte nepoznajú, sme zverejnili návod na inštaláciu programu (čítačky) a našej RSS adresy na našej internetovej adrese:

<http://www.konzervativizmus.sk>

OBJEDNAJTE SI:

1) Jednou z aktivít KI je i vydávanie publikácií. Všetky publikácie, vydané Konzervatívnym inštitútom M. R. Štefánika, ako i časopis Konzervatívne pohľady na spoločnosť a politiku (2000 – 2002), je možné objednať si. Ďalšie informácie o možnosti objednať si publikácie KI, vrátane ich zoznamu, nájdete na webe KI na adrese:

<http://www.konzervativizmus.sk/article.php?objednajte>